

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrist

til

den offentlige Hovedexamen

i

Skjens lærde og Mealskole

i Juli 1854.

---

1. Fjerde Bog af Iliaden, metrisk oversat af B. Stoltenberg, Overlærer.
2. Skolefesteretninger af H. J. Hammer, Rector.

Skien 1854.

Trykt hos J. Melgaard.

Fjerde Bog af Homers Iliade.

Pagtens Forstyrrelse. Agamemnons Mønstring.

Guderne sad hos Zeus paa den gyldne Tilje og taled Sammen. Den værdige Hebe skjænkede Nektar iblandt dem, Dg med de gyldne Pokaler hilsende de til hinanden, Medens henover Troernes Stad deres Blikke mon falde.

5. Strax forsøgte nu Kronos's Søn at opirre Here;
Krænkende vare de Ord, han taled og stifted til hende :
    Evende Gudinder har han vel til sin Hjælp Menelaos,
    Argiverinden Here samt alalkomenske Athene.
Disse dog sidder i Frastand, frydende sig i at see til.
10. Ham derimod Aphrodite, den smilende, stadigen bistaar,
Skjermende holder hun fra ham Kererne, Dødens Gudinder.
Denne gang og har hun frelst ham, da han sig troede Dødsens.
Seiren dog hører forsand til Ares's Ven Menelaos.
Lader nu os lægge Raad, hvordan det skal blive med den
    Ding,
15. Enten vi atter fordærvelig Krig og en gruelig Dummel
Dpvække skal eller ogsaa Fred mellem Parterne stifte.
Hvis nu da det til Behag og fjært maatte vorde for Alle,
Kunde Kong Priamos' By jo stande som før til at bo i
Dg Menelaos Helena fra Argos føre tilbage.
20. Saa han taled. Athene og Here de knurrede derover;
Nærved de sad, paa Dndt imod Troerne grundende Begge.
Vel var Athene taus og sad der uden at mæle,

Ærgerlig paa Fader Zeus og en Brede saa grum hende
paakom.

Here dog rummed ei Bredden i Brystet, men talede til ham :

25. D, du grimme Kronide, hvad var dog det for en Tale!
Hvorledes? Vil du til Intet og frugtesløst gjøre mit Arbeid,
Sveden, jeg sveded i Møie! Hvor mine Heste dog stræved,
Medens jeg samlede Folk til Nvide for Priam og Sønner!
Gjør det, men ei giver alle vi andre Guder vort Minde.
30. Hende nu Zeus, den Skjernes Samler heel ærgerlig svared:
Kjære, hvad gjør nu da Priamos mod dig og Priamos'
Sønner

Saadan Fortræd, siden altid du heftigen ønsker og attraar
Ilios den saa skjønt bebyggede Stad at forstyrre?

- Kunde Du indenfor Portene komme og Muren den lange,
35. Kunde Du opæde raa baade Priam og Priamos' Sønner
Samt de øvrige Troer, da fik Du vel kjølet Din Harm.
- Gjør som Dig lyst, men vogt Dig, at denne ver Riv ei
skal vorde

Siden for Dig og for mig til en uhyre Strid mellem Begge!
Men noget andet jeg vil Dig nu sige, læg Du det paa Hjerte!

40. Naar ogsaa jeg faar Lyst og Begjær til reent at forstyrre
En af de Byer, hvor Mænd høre hjemme, som Dig ere kjære,
Da maa Du ikke min Brede forhale, men lade mig raade!
Jeg har jo frivillig, vistnok ei gierne, Dig skjænkhet det samme.
Thi af de Byer, som alt under Solen og stjernede Himmel
45. Ere til Bolig og Hjem for Mennesker trindt om paa Jorden,
Æred mit Hjerte det hellige Ilios fremfor en anden,
Priamos selv samt Landsesvingeren Priamos' Folk med.
Uldrig endnu mit Alter jo savnede ligeligt Dffer

Enten i Drif eller Damp; thi det er den Hæder, os tilfaldt.

50. Ham nu svared den koseprydede, værdige Here:
Vel har af Byer jeg trende, som ere mig inderlig kjære,
Argos og Sparta samt den med Gaderne brede, Mykene.
Dem Du forstyrre, naar ret udi Hjertet Du monne dem hade.
Ikke jeg stiller mig for dem, ei heller jeg det Dig formener.
55. Om jeg ei under Dig det, og nægter Dig dem at forstyrre
Intet jeg udretter dermed, da Du langt mere jo magter.
Men ogsaa mit Arbeide det bør sig at bringe til Ende;
Thi ogsaa jeg er en Gud og min Æt den samme som Din er.
Jeg er den gjæveste Datter, som Kronos, den listige, avled,
60. Baade ved Alder og saasom jeg har faaet Navn af Din
Kone.

Du derimod regjerer som Drot blandt samtlige Guder.
Heri dog skal vi visseelig efter hinanden os lempe,
Jeg efter Dig, som Du efter mig, saa følge de andre
Guder os efter; men byd Du Athene ret strax, at hun drager

65. Ind i Troernes og Achaiernes rædsomme Tummel,
Og at hun prøver paa, om ei Troerne kunde begynde
Først de achaiiske Hædersmænd tværtimod Pagten at krænke.

Saa hun taled og villig var Guders og Mennekers Fader.
Selvsamme Stund han de vingede Ord til Athene henvendte:

70. Gaa Du ret strax hen til Hæren blandt Troerne og de
Achaier,

Prøv saa derpaa, om Troerne muligens kunde begynde
Først de achaiiske Hædersmænd tværtimod Pagten at krænke.

Saa han taled og spored Athene, der forud var villig.
Hun fra Olympos' Toppe nu ilede nedad saa letvindt.

75. Ret som naar Sønnen af listige Kronos sender et Lustsyn,

Enten for Sømand et Tegn eller Folkenes Hærskare vide.
Lysende er det og mange de Gnister, som udaf det fare;
Ligesom dette til Jord nedilede Pallas Athene,
Hoppede midt ind iblandt dem og Rædsel betog dem, der
saa det,

80. Hestebevingende Troer og velbeenfkinnet' Achaier.

Saaledes taledede mangen En, skuende hen til sin Nabo:

Visseelig kommer fordærvelig Krig og det rædsomme Kampgny
Utter igjen eller Fred mellem Parterne vil han nu stifte
Zeus, som engang er vorden en Mennefsens Styrer i Krigen.

85. Saaledes taled' nu Mangen iblandt Achaier og Troer.

Hun i Troernes Sværm foer ned og hun lignede Manden,
Antenoriden Laodokos, dygtig til Landsen at svinge,
Søgte den herlige Pandaros, om han etsteds var at finde.
Ham hun opdaged, Lykaons Søn, den gjæve og tappre,

90. Kring ham stode hans skjolddækte Folk i vældige Rader,
Som havde fulgt ham derhen fra Kisepos's rindende Bænde.
Nær hun sig stillede og med de bevingede Ord til ham taled:

Mon Du vilde mig lyde, Du krigerfke Søn af Lykaon?
Du kunde tage det paa Dig at udsende mod Menelaos

95. Hastige Piil; Du skulde da vinde hos samtlige Troer
Tak og Berømmelse, meest dog af Alle hos Prins Alexander.
Først og fremmest af ham Du jo vilde faa herlige Gaver,
Naar han fik see den Helt Menelaos, Sønnen af Atreus,
Dræbt af Dit Piilkast, liggende paa det elendige Liigbaal.

100. Hør uu da, send ud en Piil mod den Hædersmand Mene-
laos,

Lov dog Apollo, den prisede Skytte, som Lykien fostred,
At Du af forskbaarne Lam en gild Hekatombe vil offre,

Naar til Dit Hjem i den hellige Stad Zeleia Du kommer.

Saaledes talede Pallas og ham den Daare forlokked.

105. Strax tog han frem velglattede Bue af Ietsodet Bildgjed,
Som han engang havde truffet i Bringen, just som den kom fra
Klippen; han laa der og lurede i Baghold og skjød den i
Brystet.

Bagover faldt den paa Klippen, men fexten Haandsbredder
lange

Ragede Hornene frem af dens Hoved; dem tog en Mester

110. Hornarbeideren, danned og fœied dem kunstigen sammen,
Alting han glattede vel og satte saa Gulbringen oppaa.
Da den var spændt, han satte den varligen, lænet mod Jorden;
Foran ham stode hans dygtige Kampfæller med sine Skjolde,
For at Achaiernes frigerste Sønner ei frem skulde fare,

115. Førend han rammed den Helt Menelaos, Sønnen af Atreus.
Laaget han traf fra Roggeret, tog saa en Piiil ud, bevinget,
Ei var den skudt før, skulde nu bringe formørkende Smerter.
Flux den borende Piiil han lagde tilrette paa Strengen,
Loved Apollo, den prisede Skytte, som Lykien fostred,

120. At han af førstbaarne Lam vilde offre en gild Hekatombe,
Naar han til Hjemmet, den hellige Stad Zeleia, var kommen;
Tog saa og traf baade Indskaar og Drehudsbremmer tillige,
Strengen han nærmed til Brystet og påsfede Jernet til Buen,
Men da den vældige Bue han saa havde spændt i en Runding,

125. Klang det i Buen og Strengen hvinede høit, medens Pilen
Skarp foer affted og higede efter at flyve mod Skaren.

Dig, Menelaos, ei glemte de evige, salige Guder,

Mindst af dem alle den Zeus's frigsrovsamlende Datter.

Hun sig stillede for ham og afvendte Pilen den skarpe.

130. Saaledes holdt hun den borte fra Huden, som naar en
Moder

Holder en Flue fra Barnet, naar det skal sødelig sove.
Selv hun styred den did, hvor de gyldne Hager i Beltet
Tæt sig sluttede sammen og Pantserets Dobbeltlag mødte;
I tætsluttende Belte nu rammede Pilen den hvasse,

135. Bored sig fremad igjennem det smukt forarbejdede Belte
Og igjennem det kunstige Pantser den baned sig Veien
Eilmed og Pladen, han bar til et Værn for Huden mod
Landsfer.

Denne ham dækkede meest, men og derigjennem gif Pilen,
Yderst i Huden nu ridseb den Manden og let kun ham saared;

140. Strax kom flydende frem det mørklette Blod udaf Saaret.

Som naar en Maionerinde hvad eller en Karierinde
Farver med Purpur et Elfenbeensstykke, til Hestenes Kindpryd,
Dybe paa Løftet det ligger forvaret og mangen en Hestmand
Duffed at bære det, men det er henlagt til Smykke for Kongen;

145. Pryd vil det vorde for Hesten, for Vognens Styrer en
Hæder;

Saa, Menelaos, farvedes Dine de velskabte Lænder
Og Dine Skinnebeen samt Dine Ankler de skjønne forneden.

Gyse derover vel maatte den Mændenes Drot Agamemnon,
Da han det mørklette Blod saa ned af Saaret at rinde,

150. Gysede han maatte og selv den krigeriske Mand Menelaos;
Men da han saa, at Remmen og Hagerne udenfor vare,
Bendte tilbage hans Mod og samlede sig atter i Brystet.
Dem tiltaled nu suffkende dybt den Mændenes Drot Aga-
memnon :

155. Kjære min Broder, til Død da for Dig jeg sluttede Pagten,

Ene Dig stillende frem for Achaier til Kamp imod Troer,
Saa har nu Troerne ramt Dig og traadt under Fødder
vor Edspagt.

Dog er forgjæves ei Eden og Lammene's Blod, som vi udgjød,
Ei ublandede Drikoffer, Pagten, vi satte vor Lid til;

160. Thi om ogsaa Dhympere'n strax ei fuldbyrdet har det,
Skal han det fuldbyrde seent eller tidlig og de skulle bøde
Storligen med sine Hoveder, Koner og Børnene tilmed.
Thi det veed jeg saa vist i min Sjæl og udi mit Hjerte,
Komme der skal en Dag, da det hellige Ilios falder,

165. Priamos og den landsejvingende Priamos' Folk med.
Zeus, høitbænkede Kronos's Søn, som boer op i Ethren,
Selv mod dem Alle skal truende svinge den mørke Ugide,
Harm over dette Bedrag, ja det skal vist fuldkommet worde.
Men en forfærdelig Sorg vil jeg friste for Dig, Menelaos,

170. Hvis det nu bliver Din Død og Dit Livsens Maal Du
skal fylde.

Skamfuld maa jeg da komme tilbage til tørstige Argos,
Strax ville nok Achaierne tænke paa Fædrenelandet,
Dg til en Pral for Priamos og for hans Troer vi skulle
Lade tilbage Helena fra Argos, men Dine Been skal

175. Raadne paa troiske Mark, naar Du ligger paa ufuldendt
Gjærning.

Da skal og mangen En af de hovmodige Troere sige,
Trampende haant paa den Hædersmand Menelaos's Gravhøi:
Maatte dog saa Agamemnon øve sin Brede mod Alle,
Som han og nu hidførte forgjæves en Hær af Achaier.

180. Hjemad jo drog han til Fædrenelandet med Skibene tomme
Dg lod tilbage den Helt Menelaos. Saa vil man sige

Engang i Tiden. D gid da fluge mig Jorden den vide.

Ham tiltaled opmuntrende saa Menelaos den blonde:

Bær Du kun rolig og sæt ei Achaiernes Folk udi Angest.

185. Ei er det farligt det Sted, hvor Pilen sig fæstet den hvassæ;
Dventil skjærmed det glimrende Belte, men nedentil Ramsen
Samt den Plade, som kobbersmedende Mænd har arbeidet.

Ham tiltalede skiftende Ord den Drot Agamemnon:

Gid at det dog saa var, Menelaos min elskede Broder!

190. Saaret, det skal en Læge beføle og lægge paa Urter,
Som kan befri Dig ifra de sortomtaagende Smerter.

Talt. Til den gjæve Herold Talthybios retted han Ordet:
Flur, Talthybios, kalde Du hid til mig Manden Machaon,
Som er en Søn af Asklepios, hiin fortrinlige Læge,

195. At han kan see paa den Helt Menelaos, Achaiernes Fører,
Hvem en af Troerne eller en Lykier, kynbig i Buen,
Rammed med Pilen, sig selv til Berømmelse, os til en Qvide.

Saa han taled. Herolden ham lystrede, da han det hørte,
Tog til at gaa gjennem kobberbepanstrede Hær af Achaiier,

200. Sogte med Dinene Helten Machaon; Ham han opdaged
Staaende midt blandt vældige Rader af Karle, som svinged
Landsen og havde ham fulgt fra det hestopfostrende Trife;
Nær han sig stilled og med de bevingede Ord til ham taled:

Kom Du, Asklepiade, den Drot Agamemnon Dig kalder,

105. At Du kan see paa den Helt Menelaos, Achaiernes Fører,
Hvem en af Troerne eller en Lykier, kynbig i Buen,
Rammed med Pilen, sig selv til Berømmelse, os til en Qvide.
Saa han taled. Hos hiin han Sindet bevæged i Brystet.
De sig begav henigjennem Achaiernes Hærskare vide,

210. Men da de kom nu derhen, hvor han stod Menelaos den blonde,

Saaret — omkring ham i Kredss havde samlet sig alle de bedste —

Traadte han hen til og stillede sig midt ind iblandt dem den Gudsmand;

Flux trak han ud af hans Belte, det vel sammensvæiede, Pilen.

Da den blev trukken ud, hørte sig Hagerne hvasse tilbage,

215. Derpaa han løste det brogede Belte samt Vamsen forneden, Pladen tillige, som Smedene kunstigen danned af Kobber, Men da han Saaret fik see, hvor den borende Piiil havde rammet,

Sugede han Blodet og lagde paa lindrende Urter forstandig; Dem havde Chiron ham givet, som meente det vel med hans Fader.

220. Medens de fyste med Menelaos, den vældige Naaber, Da kom rykkende frem de skjoldbækte Troeres Rader.

Hine sig atter iforte sin Rustning og tænkte paa Kampen.

Der Du skulde ei seet Agamemnon, den Gudsmand, at drøse Eller at skjule sig ræd eller ogsaa uvillig til Kampdyst,

225. Nei, han skyndte sig rigtig til Kampen, den Mændenes Hæder. Hestene sine med Kobberbeslagne Bogn lod han staa der, Hine, de snysende, holdt hans Vaabensælle tilside:

Det var Eurymedon, Peiraos' Søn Ptolemaios's Etling.

Ham han indstændig befalede at holde dem rede, naar Træthed

230. Skulde betage hans Lemmer; thi mange han havde at ordne. Derpaa han vandred tilføds gjennem Mændenes Rækker og mønstred.

Hvem han nu ivrige saa blandt Danaer med hurtige Heste, Dem opmuntred han, trædende til dem, saare med Tale:

Mænd ifra Argos, løier ei af i det stormende Kampmod!

235. Thi Fader Zeus for Løgnere aldrig en Hjælper vil vorde,
Men hvo der først har krænkert de Andre tværtimod Pagten,
Deres den hudskjære Krop skal Gribbene visseelig æde,
Vi derimod deres elskede Koner og Børnene spæde
Skal føre bort paa Skibene, naar vi har taget ind Staden.
- 240 Hvem han igjen monne see, der var løi i den rædsomme
Kampfærd,
Dem han ret dygtig revsede saa med sin harmfulde Tale:
Feige Argivere, Uslinge, Kammer I Eder da ikke?
Hvi saa forbløffede staar I og maaber, ret ligesom Naadyr,
Som, naar de henover Sletten den lange har løbet sig trætte,
245. Standser og staar der og ei nogen Kraft er der hos dem
i Livet,
Saaledes staar ogsaa I uden Samling og vil ikke stride.
Mon I vil vente, til Troerne kommer i Nærheden, did hvor
Skibene staa med Bagstavne skjønne paa graalige Havs Bred,
At I kan see, om Kronion holder sin Haand over Eder?
250. Saaledes mønstrende foer han afsted gjennem Mændene
nes Rækker,
Kom saa til Kreterne, skridende hen gjennem Mændenes Skare.
Kring den frigerske Idomeneus til Kamp de sig rusted;
Idomeneus var i forreste Rad, lig et Bildsvin i Styrke,
Meriones ansporede for ham de bagerste Rækker.
255. Da han dem saa, blev han glad den Mændenes Drot Aga:
memnon,
Retted paa Stedet til Idomeneus den venlige Tale:
Idomeneus, Dig ærer jeg meest af danaiske Hestfolk,
Enten det er nu i Krig eller ogsaa ved andet Arbeide,
Eller ved festlige Maaltid, hvergang Urgeiernes Fyrster

260. Funklende Wiin til en hædrende Drif udi Bollerne blande.
Thi naar de andre Achaier de haarfagre drikke sit Wiinmaal,
Har Du staaende for Dig Dit Bæger bestandigen bredfuldt,
Ligesom jeg har, at Du kan drikke, saa ofte Dig lyster.
Op nu til Kampen, sliq som Du roser Dig ellers at være!
265. Ham gjensvared nu Idomeneus, de Kreteres Fører:
Atreus' Søn, ja rigtig en hengiven Broder i Kampen
Vorde jeg skal, som jeg har Dig tilnikket engang og lovet;
Men anspor nu de andre haarfagre Mænd fra Achaia,
At vi ret snart kan slaas, da Troerne have vor Edspagt
270. Ganske forstyrret, men de skal saa Død og Sorger til Gjengjeld
Engang i Tiden, da først de har krænket os tværtimod Pagten.
Saa han taled. Utriden drog videre, glad i sit Hjerte,
Kom paa sin Gang gennem Mændenes Skarer til begge
Mianter.
Disse sig rusted og med dem der fulgte en Skare af Fodfolk;
275. Som naar en Gjedehyrde fra Fjeldtind en Sky mon opdage,
Som kommer drivende henover Havet for Vestvindens Susen,
Ham, der er langt i det Fjerne, den synes heel sort saasom
Beget,
Skridende henover Havet og fører en Stormbyge med sig.
Bange ved Synet da driver han Gjederne ind i en Hule.
280. Saadanne rykked de tætte Geleder af herlige Ungfolk
Fremad med begge Mianterne til den forstyrrende Kampfærd;
Mørke de var og stritted i Beiret med Landser og Skjolde.
Glad blev han og da han saa dem, den Herskermand Aga-
memnon,
Mæled og med de bevingede Drd til dem taled saalunde:
285. Eder, Mianter, som Kobberpantsede Karle fra Argos

Ansøre, Eder jeg slet ikke byder at ansøre Folket;
— Ei det sig sømmer — thi selv I dem driver til vældig
at kjæmpe.

Alfader Zeus, Athene, Apollon, jeg maatte nok ønske,
Saadant Sind kunde opstaa i Brystet hos Alle tilhobe,
290. Da skulde vel Kong Priamos' Stad snart indtagen vorde
Af vore Hænder, i Gruus nedstyrtes og ganske forstyrres.

Saa han taled, forlod nu dem der og gif hen til de Andre.
Der traf han Nestor, de Pylers høimælte Taler paa Thinge,
Som stilled op sine Folk og skyndede paa dem til Kampen;

295. De stod omkring den vældige Pelagon, Chromios samt og
Alastor,

Herfkeren Haimon tilligemed Bias den Folkenes Hyrde.
Først opskilled han Hestfolk et med sine Heste og Bogne,
Bag dem han stillede Fodfolk et; mange de vare og brave,
Som til en Muur i Kampen; de Feige han drev ind i
Midten,

300. For at og mod sin Vilje Mangen af Evang skulde stride.
Hestfolk et gav han den første Befaling; thi han befoel dem
Holde paa Hestene og ei trænge sig frem i Forvirring:

Ei maa Nogen i Lid til sin Mandighed og til sin Styrkunst
Hige med Troer at kjæmpe alene, foran de Andre,

305. Heller ei vige tilbage; thi da vil I blive for svage.
Men naar en Mand paa sin Bogn til en Fiendes Bogn
skulde komme,

Lange han ud med sin Landse: thi saa vil det være heel bedre.
Saa var det ogsaa, Fædrene indtog Byer og Mure;
Saadan var Tanken og saadant var Sindet, de havde i Brystet.

310. Saaledes spored den Gamle, forfaren i Krige fra fordum.

Da han ham saa, blev han ogsaa glad den Drot Agamemnon,
Mæled og med de bevingede Ord til ham taled saalunde:

D Du Gamling! Gid at ei Knæerne vilde Dig svigte
Og at Din Kraft var uroffelig, som Du har Mod i Din
Bringe!

315. Men Dig trykker jo Alderen, den som er fælles for Alle.
Gid det var saa med en Anden og Du var som en af de
Yngre!

Ham gjensvarede Nestor, gereniske Hestmand, saalunde:
Atreus' Søn, saa gjerne jeg selv sliq en Mand vilde være,
Som dengang jeg den herlige Mand Eurythalion dræbte.

320. Aldrig gave dog Guderne Menneſket Alting paa engang;
Dengang jeg var jo en Unggut, men nu har mig Alderen naaet.
Dog ogsaa sliq skal jeg færdes blandt Hestfolk, spore dem
skal jeg
Baade med Raad og med Tale; thi det er jo Gubbernes
Forret.

Landserne derimod Yngre skal svinge, som bedre kan aarke

325. Baaben at bære end jeg og som end sætte Lid til sin Styrke.
Saa han taled. Utriden drog videre, glad i sit Hjerte,
Traf saa paa Peteos Søn, den Hestenes Tumler Menestheus;
Trindtenomkring Athenerne stod, de Mestre i Kamptraab,
Og den snilde Odysseus han var i Nærheden af dem;

330. Lige ved ham de stod Kephallenernes vældige Rækker
Trindtom; thi deres Folk havde end ei fornummet til Kampskrig,
Men det var nys, at de hestebetvingende Troeres Skarer
Og de Achaiers paa engang brød op og rykkede fremad.
De stod og ventede, til at en anden Hob af Achaiier

335. Først skulde fare mod Troerne løs og begynde paa Slaget,

Mændenes Drot Agamemnon skjændte paa dem, da han
saa dem,

Mæled og med de bevingede Ord til dem taled saalunde:

O Du Sønnen af Peteos, gudopfostrede Konge!

Du ogsaa, Fuling, som er sliq en Mester i listige Anslag!

340. Sig mig, hvi staar I saa rædde her borte og venter paa
Andre?

Eder det sømmer sig mellem de forreste Rader at stande,

Holde Jer frem og af hidfige Kamp at tage Jer Andeel.

I er jo ogsaa de Første, som indbydes af mig til Maaltid,

Naar vi Achaier et Gjæstebud anrette for de Fornemste.

345. Da det Jer Lyst er, af Stegen at æde samt dertil at
drikke

Bægre med honningsød Viin, saalænge det Eder behager.

Nu stod I gjerne og saa, at en Tylot af achaiiske Tropper

Tog til at kjæmpe med grusomme Kobber foran Jer Dine.

Ham tiltaled med skelende Blikke den snilde Odysseus:

350. Atreus' Søn, hvad var det for Ord, som nu slap Dig af
Munden!

Hvorledes kan Du dog paastaa, jeg er saa lunken i Krigen?

Da, naar Achaierne først mod de hestebetvingende Troer

Reise den hidfige Kamp, skal Du see, dersom ellers Du vil og

Skjætter om den Ting, Telemachs Fader i forreste Række

355. Sammen med hestebetvingende Troer; dette Du snakker i
Veiret.

Smilende tiltaled ham nu den Herskemand Agamemnon;

Da Han fornam, han var vred, og han retted sin Tale saalunde:

Gudopfostrede Laertiade, Du snilde Odysseus!

Hverken jeg skjænder ret meget paa Dig eller vil Dig befale,

360. Thi jeg jo veed, hvorledes Dit Hjerte heel venlige Tanker
Nærer i Bryftet og Du har den selvsamme Mening, som
jeg har.

Men velan, det skal vi nok opgjøre siden engang, hvis
Nu noget Dndt der er sagt. Alt det gjøre Guderne usagt.

Saa han taled, forlod dem der og gif hen til de Andre,

365. Fandt Diomedes, den uhyre modige, Sønnen af Tydeus
Staaende med sine Heste samt Bogn, der var vel fœiet sammen,
Dg ved hans Side stod Ethenelos, som var en Søn af
Kapaneus.

Mændenes Drot Ugamemnon skjændte paa ham, der han
saa ham,

Mæled og med de bevingede Ord til ham taled saalunde:

370. Ak, Du Søn af den frigerste, hesebetvingende Tydeus,
Hvi er Du ræd og hvi stirrer Du ængstelig hen over Valen?
Bisfelig var det ei Tydeus' Lyst at være saa bange,
Nei, langt foran de elskede Fæller mod Fienden at kjæmpe.
Saa sagde de, der ham saa udi Kamp; thi jeg var ei sammen

357. Med ham og saa ham ei, men man siger, han overgif Andre.
Vist er det, at han engang uden Krigsmagt kom til Mykene;
Fremmed han fulgte den herlige Mand Polyneikes og samlede
Krigsfolk; dengang de toged mod Thebens de hellige Mure.
Dg de bade nu meget om dygtige Karle til Bistand.

380. Hine var villige dertil og lovede dem, hvad de bad om;
Men det afvendte Zeus, som ugunstige Tegn aabenbarede.
Efterat de nu var reist og dragen et Stykke paa Beien,
Kom de til sivgroet Asopos med den yppige Græsbund.
Her udfikked Achaierne Tydeus atter i Grind.

385. Han gif affted og traf, da han kom frem, mange Kadmeier,
2

Som vare Gjæster i Hallen hos Eteokles den Stærke.
Ei forskrækkedes der den hestebetvingende Tydeus,
Skjøndt han var fremmed og ganske alene blandt mange
Kadmeier,

- Men udæskede dem til en Kampleg og seired i Alting
290. Uden Besvær; thi saadan en Kampfælle var ham Athene.
Herover blev Kadmeierne vrede, som Hestene spore,
Lagde for ham, da han reiste tilbage, i lumskeligt Baghold
Femti Karle, men tvende de var, som dem monne føre,
Maion, en Søn af Haimon, som Guderne lignede hartad
395. Og Autophonos's Søn, Polyphontes, standhaftig i Krigen.
Dem ogsaa voldte dog Tydeus en grim og ulykkelig Skjæbne,
Dræbte dem alle, kun En lod han vende tilbage til Hjemmet;
Maion det var, han lod undslippe, lydende Gudernes Tertegn.
Saa var Utoleren Tydeus, men den Søn, han har avlet,
400. Er ei saa god til at kjæmpe som han, om end bedre paa Thinge.
Saa han taled. Men intet ham svared den Helt Diomedes,
Saasom han skammede sig for Skjænd af den værdige Konge.
Men ham svared igjen den hædrede Søn af Kapaneus:
Lyy ei Du Atreus' Søn, naar Du veed og kan sige det
Sande!
405. Vi kan os rose, vi er langt gjævere end vore Fædre;
Endog Thebes Stad med Portene syv har vi taget;
Ringere var vel den Hær, som vi forte mod Ares's Bolde,
Men vi forlod os paa Zeus's Bistand og Gudernes Tertegn.
Hine de maatte da falde for deres hovmodige Fremfærd.
410. Derfor ei sætte Du Fædrene lige med os ubi Rangen.
Ham tiltaled med skelende Blik Diomedes den tappre:
Ei dog stille, min Far, og adlyd denne min Tale.

Ikke jeg kan Ugamemnon, Mændenes Hyrde, fortænke,
At han til Kamp opmuntrer de velbeenskinne'd' Achaiær.

415. Ham vil jo Hæderen følge, saafremt Achaierne kunne
Troerne knuse samt Staden det hellige Ilios tage;
Men der vil ramme ham stor Sorg, dersom Achaierne knuses.
Dog velan da, lad os ogsaa tænke paa drabeligt Kampmod.

Saa han taled og sprang fra sin Vogn i Rustning til
Torden;

420. Frygteligt Grtset braged paa Hersterens Bryst, da han soer ned.
En, der var nok saa behjertet, havde vel Rædsel betaget.

Ligesom naar ved den larmende Havbred Bølgen fra Søen
Reiser sig en efter anden, naar Vestvinden driver den fremad;
Ude paa Havet den taarner sig først, men derpaa mod Stranden

425. Bryder den sig med en vældelig Drønen og rundten om
Odden

Krummer den sig, gaar op i en Spids og sprøiter ud Havskum;
Saaledes rykkede dengang Danaernes Skarer i eetvæk
Tæt paa hinanden til Slaget, men hver Anfører befaled
Sine, de Andre gif tyst — og ei skulde Nogen vel tænke,

430. Saadan en Folkeshob fulgte dem efter med Stemme i Brystet —
Frygtende taust de befalende Herrer. Men paa dem Alle
Skinned den brogede Rustning, hvori de rykkede fremad.

Troerne derimod — ligesom Faar i Nigmandens Dvæggaard
Staar i Tusinder, medens dem afmelkes Melken den hvide,

435. Brægende uafbrudt, naar de høre paa Lammenes Stemme;
Saaledes hæved sig Troernes Skrig gjennem Hæren den vide;
Thi deres Raab var ei ligt eller Stemmen den samme hos alle,
Men deres Maal var en Blanding og mangelstedsfra var

de kaldte.

Ares anspored disse, de Andre blaaøiet Athene,
440. Demos og Phobos og Eris, som uophørlig er virksom,
Ares, den Manddrabers Søster og Ledfagerinde i Krigen.
Liden hun er i Begyndelsen, naar hun sig reiser, men siden
Stemmer hun Hovedet op mod Himlen og gaaer henad
Jorden.

Dengang og slynged hun ligeligt Stridsmaal midt ind
iblandt dem,
445. Skridende hen gennem Skaren, forøgende Mændenes Stønnen.
Da de nu paa deres Gang var kommen isammen paa
et Sted,

Stodte de Kobberbepantsrede Mænd mod hinanden med Skjolde,
Landser og Kampmod, men da de bulede Skjolde nu tørned
Ind paa hinanden, opstod en vældelig Knagen og Bragen,
450. Da blev der Jammer blandt Mændene og der blev Jubel
paa engang,
Altsom de faldt eller fælded, og Jorden den svømmed af
Blodet.

Som naar om Vinteren svulmende Elve fra Fjeldene strømme
Og deres mægtige Bænde de føre tilsammen i Dalen
Med fra de vældige Leier, inden i hulede Fjeldkløft ;
455. Larmen af dem hører Hyrden paa Fjeldene langt i det Fjerne;
Saadan var Skriget og Flugten, da hine kom sammen at
Ejæmpe.

Først Antilochos fælded den hjelmudrustede Troer,
Tapper i forreste Råd, Echepolos, Thalystiaden.
Denne han rammede først i Buleren paa Hestehaarshjelmen,
460. Midt ubi Panden sig fæstede Landsen af Kobber og trængte
Heelt ind i Benet og saa tilhyllede Mørke hans Dine.

Ret som et Taarn han styrted omkuld i den vældige Kampdyft.
Som han der laa, ham tog den Drot Elephenor i Foden,
Ætling af Chalkodon, som førte de skjæffe Abanter,

465. Vilde saa trække ham udenfor Skuddene, hastende saare
For at røve hans Rustning; stakket kun blev dog hans
Stræben;

Thi da han slæbte paa Viget, opdaged ham Helten Agenor.
Hiin havde bukket sig ned, saa hans Side blev blottet af
Skjoldet.

Der han ham saared med Landsen af Kobber og løste hans
Lemmer.

470. Saaledes misted han Livet; men over hans Legeme blev der
Grueligt Stræv for Achaier og Troer. Ret ligesom Ulve
Styrted de løs paa hinanden og Mand med Mand sig
omtumled.

Nias, den Telemons Søn nu rammed en blomstrende
Unggut,

Sønnen af Anthemion, Simoeisios, hvilken hans Moder

475. Engang hun kom fra Ida, ved Bredden af Simoeis fødte,
Thi hun var fulgt med Forældrene hen, for Hjorden at tilsee,
Derfor han hed Simoeisios. Ikke han sine Forældre
Skyldige Fosterløn yded, men stakket blev Tiden, han leved;
For den behjertede Nias's Landskæft bukked han under.

480. Først han ham traf, som han gik, i Bringen ved Bryttet
tilhøre,
Fremad igjennem hans Skulder den kobberne Landse sig
trængte,
Derpaa han styrted til Jorden i Støvet, ret ligesom Poplen,
Som var voret i Beiret paa fugtige Bund af et Storkjæn.

- Glat er dens Stamme, men øverst i Toppen er voret ud
Grene.
485. Engang en Vognmager hugged den ud med Jernet det blanke,
For at hon kunde til deilige Vogn faa dannet en Hjulring,
Træet nu ligger og tørres alt bort ved Bredden af Naen.
Saa Simoeisios, Ketting af Anthemon, dræbtes af Aiar,
Zeus's Ketting; men Priamos' Søn med det brogede Pantser,
490. Antiphos, fastede paa ham i Skaren med Landsen den skarpe,
Rammed ham ei, men saared den herlige Ven af Odysseus,
Leukos, i Lyffen, imedens han flæbede Liget tilside.
Ovenpaa dette han styrtede, saa det faldt ham af Haanden.
Over hans Drab nu harmedes ret i Sindet Odysseus,
595. Gik gjennem forreste Råd, udrustet med sunklende Kobber,
Stilled sig nær ved og slynged den kobberne, skinnende Landse,
Skuende varligen om sig; men Troerne traf sig tilbage
For den skydende Mand og forgjæves ei sendte han Skuddet,
Men han rammed Demofoon, Priamos' Søn den uægte,
500. Som fra Abydos var kommen, et Hjem for hurtige Heste.
Ham traf Odysseus med Landsen i Tindingen, harm for
sin Vens Skyld,
Dværsigjennem den modsatte Tinding bored sig fremad
Landsen af Kobber og Mørket tilhylled Vinene for ham.
Derpaa han faldt, saa det dundred og Baabnene flirrede
paa ham.
505. Forreste Række med herlige Hektor nu traf sig tilbage,
Høit Urgeierne skreg og traf derpaa Eigene til sig,
Trængte heel længere frem. Men Apollon sig ærgred derover
Da han blev var det fra Pergamos, raabte og Troerne maned
Op nu hestebetvingende Troer og viger i Kampen

510. Ei for Argeierne; thi deres Hud er jo hverken af Steen ei
Heller af Jern, saa den taaler det skjærende Ertz, naar de
rammes.

Blisfelig strider ei Søn af den haarfagre Thetis, Achilles,
Men ved Skibene tærer han paa sin nagende Brede.

Saaledes taled fra Byen den frygtede Gud. De Achaiier

515. Anspored Datter af Zeus, den hædrede Tritogeneia.
Hen gennem Skaren hun skred overalt, hvor hun saa, de
gav efter.

Moira uu lagde sin Haand paa Dioreus, Amarynkiden;
Thi han blev rammet i høire Skinnebeen ligeved Anklen
Af skarpkantede Steen. Den kastede Thrakernes Fører

520. Peiroos, Etling af Imbrasos, som nu var kommen fra Ainos.
Begge hans Sener og Benene stødte den Steen uden Skaansel
Sønder og sammen og derpaa i Støvet han styrtede baglænds,
Strækkende mod sine elskede Fæller Hænderne begge;
Ud han aanded sit Liv; men den, som rammed ham, løb til,

525. Peiroos, stak ham med Spæret ved Navlen, saa alle hans
Larme

Ud af ham styrted paa Jorden og Mulm indhylled hans Dine.

Ham, der han stormede fremad, nu rammed med Spær
den Atoler

Thoas, i Brystet ovenfor Vorten; i Lungen sig fæstede
Ertset, men Thoas løb ind paa ham, trak saa den vældige
Landsø,

530. Ud af hans Bryst og drog derpaa Sværdet det skarpe fra
Siden,
Dermed han hugged ham midt over Maven og røved ham
Livet.

Rustningen traf han ei af; thi hans Fæller sig stillede rundt om,
Thraferne, som kun har Haar paa Isen, og bære de
lange

535. Stødte de ham dog ifra sig; han veeg og blev tumlet tilbage.
Saaledes laa de To ved hinanden i Støvet henstrakte;
En var de Thrafers, den Anden de Kobberbepantsred' Epeiers
Anfører. Mange de Andre og var, som trindten om dræbtes.

Ei skulde der nogen Mand, som kom til, den Kamp
have lastet,

540. Naar han end fri for Skud og for Hug af det skjærende
Kobber

Bankede om iblandt dem og Pallas Athene ham leded,
Holdende ham ved Haanden og skjærmed mod Spydenes
Anfald;

Thi der var mangan en Troer og mangan Achaier paa den Dag
Stupet og laa der i Støvet henstrakt Side ved Side.

Skoleefterretninger for Aaret 18⁵³/₅₄.

1. Almindelige Foranstaltninger.

Med Hensyn til Planen for Skolens Virksomhed i Almindelighed henvises til de i forrige Aars Indbydelseskrift (Side. 30—32) meddeelte Efterretninger. Hertil bliver at føie, at Skolens anden Realklasse blev sat i Virksomhed ved Begyndelsen af Skoleaaret; men da de 5 Disciple, som dannede den, i Løbet af de to første Kvartaler vare udgaaede*) paa en nær, der ønskede at gaae over til de studerende Disciple, blev Klassens Virksomhed indstillet ved Abløbet af første Halvaar. De Timer, som paa denne Maade bleve ledige for flere af Lærerne, ere med Kirkedepartementets Samtykke for største Delen blevne anvendte til en særskilt Underviisning for Dimittenderne i Skolens tredie Latinklasse. I dette Skoleaar har ogsaa Underviisning i Tegning været givet i Realklasserne.

Paa Foranledning af Kirkedepartementet ved Circularsfrivelse af 25de August 1853 kom det under Overveielse, hvorvidt approberede Skolelove burde indføres til at lette Overholdelsen af Disciplin og Orden, i hvilken Anledning Departementet til Beileddning lod medfølge approberede "Skolelove for Drammens lærde og Realskole" samt for Thronhjems lærde Skole approberede "Regler til Flids og Ordens Fremme". Efter at denne Sag havde været Gjenstand for Drøftelse af samtlige Skolens Lærere, blev der un-

---

*) Af disse Disciple udgik 1 for at anbringes ved Handelen, 1 i et Apotek, 1 paa Grund af Faderens Bortflyttelse fra Stedet, og 1 for privat at forberedes til Universitetet. Det er forøvrigt til Realunderviisningens Udvikling og Fuldbendelse at haabe, at anden Realklasse i Fremtiden ikke vil mangle den fornødne Frequent.

19de Novbr. af Rector afgivet Forslag til "Regler til Flid og Ordens Fremme i Skiens lærde og Realskole", hvilket Forslag af Departementet under 12te Decbr. næstefter blev approberet, og de saaledes approberede Regler indførte fra Begyndelsen af indeværende Aar. De ere saalydende:

Da det er Skolens Formaal ved Underviisningen deels at udvikle de Unges Aandssevner, deels at bibringe dem gavnlige Kundskaber, ligesom den, saavidt det staaer i dens Magt, søger at virke forædlende paa deres sædelige Uddannelse, bliver det Pligt for Enhver, der som Discipel er optagen i Skolen, at vise al mulig Flid, Orden og Opmærksomhed for at naae dette Maal. Disse Egenskaber vil det især blive let for Disciplene at udvise, naar han er besjælet af en god Aand og en god Villie til at efterkomme Alt, hvad der til dette Diemed foreskrives af Skolens Foresatte og Lærere.

Af de almindelige Forskrifter, som Skolen især maa paasee opfyldte, og hvis Overtrædelse vil paadrage den Skyldige Trattesættelse eller efter Omstændighederne strengere Straf, ere følgende de vigtigste.

1.

Enhver Discipel maa møde paa Skolen til den bestemte Tid, reentlig og ordentlig paaklædt. I Klassen indtager han den for ham bestemte Plads, som han ikke maa forlade uden Lærerens Samtykke. Hverken i Timefisterne eller i Fritiden maa nogen Discipel forlade Skolelokalet uden Tilladelse.

2.

Naar Nogen ved Sygdom eller anden tvingende Aarsag er hindret fra at indfinde sig til Underviisningen eller fra at opfylde de ham som Discipel paahvilende Pligter, maa dette af hans Forældre eller Foresatte snarest muligt skriftlig meldes til Skolens Rector. Hvis Discipelen af nogen anden Grund ønskes fritagen, maa Tilladelse dertil indhentes hos Rector.

Duster nogen Discipel i Ferierne at foretage Reiser, som kunne komme til at medtage længere Tid end Ferierne vare, maa ligeledes Tilladelse til Reisen indhentes hos Rector.

3.

Enhver har snarest muligt at anskaffe sig de Bøger og øvrige Skoleekvifiter, som anvises ham af hans Lærere. Hvad der heraf behøves ved Underviisningen paa Skolen maa han for hver Dag medbringe hjemmefra og ved Underviisningens Slutning medtage tilbage, undtagen forsaavidt det i enkelte Tilfælde tillades at lade det forblive paa Skolen.

4.

Naar der i de foresatte Pensum er Noget, som en Discipel uagtet anvendt Flid og Eftertanke, ikke har kunnet forstaae, maa han, førend Examinationen begynde, underrette vedkommende Lærer derom. I Underviisningstimerne maa Enhver udvise stadig Opmærksomhed, saavel naar der examineres, som naar Noget foredrages, og afholde sig fra al uvedkommende Bestjæftigelse, hvortil ogsaa hører Snakken med Meddisciplene i Klassen.

5.

Den Discipel, der examineres, bør besvare de fremsatte Spørgsmaal med hvi og tydelig Stemme, saa at Svaret kan høres af samtlige Disciple i Klassen.

6.

Hvad der opgives til at læres eller til skriftligt at udarbejdes, bør til den bestemte Tid være nviagtig lært og betimelig indleveret. Den, som ei tilbørlig efterkommer dette, har til næste Lektion at iadhente det Forsvømte tilligemed det nye Pensum. I Gjentagelsestilfælde vil en saadan Skjodesløshed efter Omstændighederne medføre en strengere Kontrol formedelst Eftersidden eller paadrage alvorligere Straf.

7.

Under den Fritid, som tilstaaes Disciplene til Forfriskning, skulle de i Regelen opholde sig paa den til Bevægelse i fri Luft anviste Plads.

8.

Saavel i som udenfor Skolen maa Enhver opføre sig med den Sømmelighed, som anstaaer en brav og velopdragen Discipel. Især paaligger det samtlige Disciple, uden Hensyn til hviere Alder og Plads

i Skolen, at omgaaes hverandre med Velvillie og Kjærlighed og ikke paa nogen Maade at fortrædige hverandre. Ligeledes maa samtlige Disciple punktlig adlyde Lærernes Befalinger og overhovedet vise dem den Erbdydighed og Høflighed, de ere dem som sine Foresatte skyldige.

9.

Enhver Beskædigelse af Inventariet eller Meddisciples Sager er en Overtrædelse, som paadrager den Skyldige Ansvar og Straf.

10.

Naar en Disciples Forhold i eller udenfor Skolen i det Hele eller ved en enkelt Anledning har været af den Beskaffenhed, at enhver anden Straf kan skjønnes at være enten uvirksom eller for mild, eller han formedelst Usædelighed afgiver et for sine Meddisciple farligt Exempel, ville de fornødne Foranstaltninger overeensstemmende med Skoleforordningens Bestemmelser blive truffet til at han kan blive bortfjernet fra Skolen.

2. Lærerpersonalet.

Fra Begyndelsen af Skoleaaret tiltraadte tvende faste Lærere de Poster, hvori de allerede forinden vare ansatte, nemlig Adjunct Arctander, const. af Interimsregjeringen den 8de Febr. 1853, udnævnt den 16de April næstefter, og Hjælpe lærer, Cand. theol. Domaas, ansat af Kirkedepartementet i Decbr. 1852. Efter disse Læreres Tiltrædelse istedetfor de midlertidige, Dvren, Clausen og Boyesen (Indbydelseskrift for f. U. Side 33 og 34) har Lærerpersonalet været følgende og Underviisningsfagene saaledes fordeelte.

Rector Hans Julius Hammer har læst Norsk og Latin i de tvende øverste Latinklasser, og i første Halvaar en Time Norsk særskilt for anden Realklasse, tilsammen 20 Timer ugentlig.

Overlærer Vincent Stoltenberg har læst Fransk i samtlige Klasser, hvori dette Fag læses, Græsk i anden Latinklasses øverste Afdeling, en latinisk Digter i anden Latinklasse og Lydsk i anden

Fællesklasse, tilsammen 25 Timer ugentlig.

Adjunct Hans Severin Urengh har læst Græsk i tredie Latin-klasse samt Mathematik og Regning i de tre øverste Latinklasser samt i første Realklasse. I første Halvaar læste han ogsaa Fysik i anden Realklasse. Ugentlige Underviisningstimer tilsammen 24.

Adjunct Poul Christian Ditlef Adolf Holfeldt har undervist i Religion i de to øverste Latinklasser, i Lydsk i de tre Latinklasser og første Realklasse, i Græsk i anden Latinklasses nederste Afdeling, samt i Latin i første Latinklasse, tilsammen 25 Timer ugentlig.

Adjunct Johan Hanssen underviser i Religion og Norsk i første Latin- og Realklasse, og i anden Fællesklasse, samt i Historie, Geografi og Regning i sidstnævnte Klasse, tilsammen 24 Timer ugentlig.

Adjunct August Hieronymus Arctander underviser i Historie og Geografi i de tre Latinklasser samt i første Realklasse, i Engelsk og Naturhistorie i sidstnævnte Klasse samt i Naturhistorie i anden Fællesklasse. I første Halvaar læste han ogsaa de tvende sidstnævnte Fag i anden Realklasse. Ugentlige Underviisningstimer 26 i første, 24 i andet Halvaar.

Hjælpe lærer Cand. theol. Ole Domaas besørger den hele Underviisning for første Fællesklasse og har 28 ugentlige Timer.

Til at besørge Underviisningen i Skrivning og Tegning er midlertidig antaget Lieutenant A. Tøstie, der fremdeles er Lærer i Gymnastik, ligesom Organist Johnsen i Sang.

3. Det i Skoleaaret gennemgaaede Pensum.

Tredie Latinklasse.

Norsk. Til Læse- og Declamationsøvelser er benyttet Thues

Læsebog. Af Borgens Veiledning er gennemgaaet fra 22de til 30te Lektion, (Læren om Troper og figurlige Udtryk), ligesom den er benyttet af Disciplene ved Udarbejdelsen af Stile, hvoraf 14 ere gennemgaaede og rettede.

Latin. Ciceronis Cato maior et Lælius, oratio pro Sexto Roscio Amerino; Taciti Germania; Virgillii Æneidos libb II & III; Horatii odar. lib. IV. Madvigs Grammatik er benyttet og deraf i Sammenhæng repeteret den paradigmatiske Deel og Orddannelseslæren samt Slutningen af Ordsøiningslæren fra § 411. Til Gjennemgaaelse af Stile, hvoraf ugentlig 1 er skrevet hjemme og 1 paa Skolen afleverende med Oversættelse, er anvendt omtr. 1½ Time, ligesom ½ Time til mundtlig Stil. Boyesens romerske Antiquiteter ere benyttede. Med Dimittenderne er desuden i større Afsnit repeteret alt det forhen Læste.

Græsk. Iliad libb. IV—VI; Xenophontis Cyropæd. libb. IV et V; Herodoti Clio er repeteret. Af Grammatikken er Formlæren repeteret efter Lange, og nogle Partier af Syntaxen gennemgaaet efter Madvig. Med Dimittenderne er alt det forhen Læste repeteret.

Dydsfk. I Sammenhæng er læst Hjorts Læsebog fra Side 533—599; Kutenrieths Side 264—286; 365—378, og desuden af begge Læsebøger forskjellige Stykker cursorisk.

Franskf. Morgeaux choisis des auteurs modernes er læst, af øverste Parti fra Side 476 til Enden, af nederste fra Begyndelsen til Side 143. Abrahams Grammatik er benyttet.

Religion. Af Stenersens Lærebog er gennemgaaet Kapitlerne 8—11; af Hersleb's Bibelhistorie repeteret det gamle Testamente fra Maccabæerne og hele det nye Testamente. Joh. Evang. gennemgaaet i Grundsproget til Kap. 17. Med Di-

mittenderne er desuden hele Stenersens Lærebog repeteret.

Historie. Munchs Lærebog repeteret med Dimittenderne. Med andet Parti er læst Lassens Lærebog (1850), første Deel indtil Side 481, hvoraf fra Begyndelsen til Side 211 er Repetition.

Geografi. Med Dimittenderne er gennemgaaet Seelmuydens Lærebog fra Spanien til Asien (Side 255—359) og Norge, og de øvrige Verdensdele efter Platous Geografi for Mellemklasserne, confereret med Seelmuyden. Andet Parti har læst Seelmuydens Lærebog fra England til Rusland (Side 201—327).

Mathematik. Holmboes Lærebøger i Arithmetik og Geometri ere repeterede med Dimittenderne, med hvilke der ogsaa er anstillet Øvelser i Læsning af Opgaver, som lede til Ligninger af første og anden Grad. Nederste Afdeling har læst og repeteret Arithmetikken til § 66 (3die Udg.) samt den hele Geometri.

Anden Latinklasse.

Norsk. Læse- og Declamationsøvelser efter Jensen's Læsebog, hvoraf 9 Digte ere lærte udenad. Læren om Troper og Figurer gennemgaaet efter Borgen, og Exempler paaviste under Læseøvelserne. Endeel skriftlige Arbejder, skrevne deels hjemme, deels paa Skolen, ere gennemgaaede.

Latin. (Under Rector) Cæsar de bello Gall. libb. I—IV, 26. Af Madvig's Grammatik er gennemgaaet første Afsnit af Ordføiningslæren samt den paradigmatiske Deel indtil § 93. Tvende halve Timer ere ugentlig anvendte til Stil, hvoraf den ene til Gjennemgaaelse af den hjemme udarbejdede, den anden til mundtlig Stil efter foregaaende Forberedelse hjemme; til Stilearbejderne benyttedes Ingerslevs Materialier, af hvis anden Udgave

er gennemgaaet Side 91—114 samt 127—134. Af og til er en Doversættelse skreven. (Under Dverlærer Stoltenberg) Phædri Fabler læste og repeterede.

Græsk. Dverste Afdeling har læst Iliadens 2den og 3die Bog samt repeteret Herodots Klio under Henviisninger til Madvig's græske Ordsøiningslære. Nederste Afd. har læst Langes Grammatik til Syntaxis og hans dertil hørende Materialier til Enden med Forbigaaelse af 3die Afsnit.

Tydsk. Hjorts Læsebog Side 324—433 foruden endeel cursorisk Læsning. Smiths Grammatik,

Franssk. Borrings Læsebog for Mellemlærerne Side 72—128; af Sammes Grammatik er Formlæren repeteret.

Religion. Af Stenersens Lærebog er læst Kap. 8—11, af Herslebs Bibelhistorie det gamle Testamente. Joh. Evang. og Apostlernes Gjerninger ere gennemgaaede i Modermaalet.

Historie. Læssens Lærebog, første Deel (1950) Side 245—499.

Geografi. Seelmundens Lærebog fra Danmark til Rusland. (Side 185—327).

Mathematik. Holmboes Lærebøger i Arithmetik og Geometri ere gennemgaaede resp. til § 62 og 94 efter andet Dyp-lag, i Arithmetikken med Forbigaaelse af flere mellemliggende Partier. 3 Dpgavers Løsninger ere Dvelfer anstillede.

Første Latinklasse.

Norsk. Hansens Grammatik er gennemgaaet samt ugentlig anstillet Dvelfer i skriftlige Udarbejdelser og Analyse efter Jensens Læsebog.

Latin. Cornelius Nepos heelt ud. Af Madvig's Gramma-

tik er gennemgaaet første Afsnit af Syntaxis. Troiels Exempelsamling er brugt til Stilovelsker paa Skolen, og i den senere Tid nogle lettere Stile udarbejdede hjemme.

Dybsk. Hjorts Læsebog fra Begyndelsen til Side 20 samt fra Side 132 til 200. De Viderekomne have desuden læst fra S. 200 til 258. Smiths Grammatik.

Franssk. Øverste Parti Borrings Læsebog fra S. 91—150, og nederste Parti fra Begyndelsen til S. 29. Af Sammes Grammatik er Formlæren gennemgaaet.

Religion. Pontoppidans Forklaring er læst og repeteret; ligesaa Zahns Bibelhistorie indtil Side 290. Nogle Psalmer ere lærte udenad.

Historie. Af Lassens Lærebog (1850) er læst første Deel til S. 119.

Geografi. Af Geelmuydens Lærebog er læst fra Begyndelsen til S. 106.

Mathematik. Holmboes Arithmetik til § 34, hans Geometri indtil Læren om Cirkelen. Desuden Øvelser i praktisk Regning.

Første Realklasse.

I Norssk, Dybsk, Fransk, Religion, Historie og Geografi har denne Klasse gennemgaaet det Samme, som første Latinklasse. I andre Fag har den gennemgaaet:

Engelsk. Wittrups Læsebog anden Udg., fra S. 28—76, samt af Grammatik det Vigtigste af Læren om Udtale, Former og Ordforning.

Naturhistorie. Lærebog af Prosch fra Begyndelsen til § 194 samt Planteanalyse.

Mathematik. Holmboes Arithmetik til § 21; hans Geometri til Læren om parallelle Linier. I praktisk Regning ere Dvælses anstillede 2 Timer ugentlig.

I Tegning ere Dvælses anstillede afserende 1 og 2 Timer ugentlig, hvorved ere benyttede "Høsteds Veiledning i Tegnekunstens allerførste Grunde" samt Uddrag af Hetsch's Grundtræk i Tegnekunsten" og "Ornamenter af Frich".

Anden Fællesklasse.

Norsk. Boyesens Grammatik er læst og repeteret. Ugentlig ere anstillede Dvælses i Analyse samt i Rettskrivning efter Dictat, ligesou lette Opgaver af fortællende og beskrivende Art ere givne.

Dybsk. Øverste Afdeling har læst Hallagers Læsebog fra Side 211 til Enden samt Rises Læsebog fra Side 44. Nederste Afdeling har læst den førstnævnte Læsebog fra Side 94 til 239. Af Smiths Grammatik er læst Formlæren.

Fransk. Øverste Afdeling har læst Borrings Læsebog til Side 26 og enddel af Formlæren i Sammes Grammatik.

Religion. Af Zahus Bibelhistorie er læst til Side 238, desuden er Herslebs mindre Lærebog repeteret. Af Pontoppidans Forklaring er gennemgaaet første Part og de tvende første Troesartikler.

Historie. Af Lassens Levnetsbeskrivelser er læst og repeteret til Side 162 (Nederlændernes Beskrivelse fra Spanien).

Geografi. Platous Udtog er læst og repeteret heelt ud.

Regning. De fire Regningsarter i Brøk samt Regula de tri er indøvet.

Naturhistorie. Af Prosch's Lærebog er gennemgaaet fra § 53 til 109.

Første Fællesklasse.

Norisk. Til Læseøvelser er benyttet Kaufens Godmand. Af Korens Samling af "Digte til Udenadslæsning" ere lærte 24 Stykker. Med øverste Afdeling er gennemgaaet Boyesens Grammatik indtil de forskjellige Arter af Sætninger, i Forbindelse med Analyse og Øvelser i Retskrivning.

Religion. Øverste Afdeling har læst Herlebs mindre Bibelhistorie fra Moses ud paa det sidste Stykke nær, samt de fem Parter i Luthers lille Katechismus. Nederste Afdeling har læst Herlebs Bibelhistorie indtil Salomo.

Historie. Øverste Afdeling har læst Lassens Levnetsbeskrivelser fra Kongmagtens Affkæffelse i Rom til Korstogene; nederste Afd. den samme Lærebog fra Begyndelsen indtil Romernes Erobring af Nedreitalien.

Geografi. Øverste Afd. har gennemgaaet det Vigtigste af Platous Udtog (13de Udg.) fra Frankrig til Asien; nederste Afd. af samme Lærebog det Vigtigste af Indledning, Europa og de enkelte Lande fra Norge til Frankrig.

Regning. Med øverste Afd. er anstillet Øvelser i de 4 Regningsarter i benævnte Tal, hvortil er benyttet Regnebog af P. A. Hals. Ned. Afd. er bleven øvet i de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal.

4. Skolens Frequentz, Stipendier og Gratistpladse.

Af de 66 Disciple, Skolen havde i Juni Maaned f. A., bleve 5 dimitterede til Universitetet, og 2 Disciple af første Realklasse udgik ved Hovedexamen for at gaae over til anden Bestemmelse. Ved Skoleaarets Begyndelse i August Maaned bleve 7 Disciple optagne, saaat Discipelantallet da var 66. I Aarets Løb ere

endvidere optagne 11 Disciple, nemlig 6 i Januar og 5 i April Maaned; udgaaede ere 13, nemlig 4 ved Slutningen af første, 1 ved Slutningen af andet, 7 ved Slutningen af 3die og 1 i Løbet af fjerde Kvartal. Skolen har altsaa fortiden 64 Disciple, der ere saaledes fordelte: 8 i tredie, 8 i anden, 6 i første Latin-klasse, 12 i første Realklasse, 14 i anden og 16 i første Fælles-klasse.

I første Halvaar har fri Underviisning været tilstaaet 2 og i andet Halvaar 4 studerende Disciple. Ligeledes have de 5 Disciple af Real- og Fællesklasserne, som i forrige Aar nødte fri Underviisning, for indeværende Aar erholdt dette Beneficium tilstaaet af Kirkedepartementet; af disse 5 Disciple ere dog i Aarets Løb 2 udgaaede og 1 er gaaet over til de studerende Gratister. Af Kong Carl Johans Stipendiefond ere overeensstemmende med Fundatsen ogsaa for dette Aar Renterne tildeelte tre studerende Disciple med to Portioner paa 30 og een paa 20 Spdlr. Til Understøttelse for trængende og værdige Disciple af Real- og Fællesklasserne er der ogsaa for iaar af Sparebankens Fond ydet et Bidrag af 50 Spdlr., der af Skolens Forstanderskab er blevet fordelt til at dække en større eller mindre Deel af Skolepengene for 6 Disciple.

5. Summariske Uddrag af Skolens Regnskaber for Aaret 1853.

A. For den egentlige Skolekasse.

Indtægterne have været:

1. Beholdning fra forrige Aar . .	310 Spdl.	31 β.
2. Tilskud af Communen til Realskolen	700 —	= -
3. Skolepenge, Indskrivningspenge og		

	Kontingent til Lys og Brænde	1130	—	117	-
4.	Tilskud af Dplysningsvæsenets Fond til de ordinære Udgifter	912	—	4	-
5.	Af Dplysningsvæsenets Fond til Gjennemførelse af det i Aaret 1851 vedtagne Gagerglement, som Gage- tillæg	794	—	53	-
6.	Testimonier og Kjendelser	32	—	2	-
7.	Til Omdrag ifølge Revision for f. A.	20	—	65	-
	Tilsammen	3900	Spd.	30	β.

Udgifterne have derimod været:

1.	Lønninger til samtlige Lærere, deri indbefattet Gagetillæg, til Regn- skabsføreren og Pedellen	3628	—	18	-
2.	Til Lys og Brænde	52	—	22	-
3.	Skatter og Reparationer	26	—	52½	-
4.	Forskjellige Udgifter	53	—	22½	-
5.	Inventariefager	1	—	22	-
6.	Beholdning	139	—	3½	-
	Tilsammen	3900	Spd.	30	β.

B. Stipendiefondet eier i Panteobligationer en Kapital af 2000 Spdlr., hvoraf Renterne, 80 Spdlr., ere anvendte paa den ovenfor anførte Maade.

C. Bibliothekets Indtægter have bestaaet i en Beholdning af 43 Spd. 76 β, der tilligemed Renter, 1 Spd. 35 β, samt det til Bibliotheket af Dplysningsvæsenets Fond bevilgede Annuum, 36 Spd., tilsammen udgjør 80 Spd. 111 β hvoraf er anvendt 40 Spd. 95 β, saa at Beholdningen er 40 Spd. 16 β.

D, Til Underviisningen i Sang og Gymnastik er i Aaret anvendt 81 Spd. 116 β , hvilket Beløb afholdes af en særskilt til dette Niemed bevilget Sum af Oplysningsvæsenets Fond.

Til Universitetet agtes dimitterede:

1. Elias Winther Laralsen, Søn af afdøde Sognepræst Laralsen til Rammæs, født den 1ste Januar 1835.
  2. Anton Henrik Førgen Hirschholm Lynge, Søn af Kjøbmand og Gaardeier Simon Lynge paa Brekke ved Skien, født den 24de Januar 1837.
  3. Paul Peter Wettergreen, Søn af Sognepræst P. Wettergreen til Østerrisøer, født den 4de Januar 1835.
-

Paa Medlæreres og egen Vegne har jeg den Ære herved at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte samt enhver Anden, der interesserer sig for Skolen, til ret ofte at bivaane den fore-
staaende offentlige Examen, hvis mundtlige Deel begynder Tirsdag den 4de Juli og fortsættes overensstemmende med vedføjede Tabel.

H. J. Hammer.

Tabel,

hvorefter den offentlige Examen i Skiens lærde og Realskole
i Juli 1854 vil blive afholdt.

Skriftlig Examen.

<p>Løverdag den 1ste Juli.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">Kl. 8.</td> <td style="width: 15%;">3die Latinklasse.</td> <td rowspan="4" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="4" style="vertical-align: middle;">Latinsk Stil.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den —</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1ste —</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1ste Realklasse.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den Fællesklasse.</td> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="2" style="vertical-align: middle;">Regning.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den Fællesklasse.</td> </tr> <tr> <td>Kl. 2.</td> <td>3die Latinklasse.</td> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="2" style="vertical-align: middle;">Latinsk Oversættelse.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den —</td> </tr> </table>	Kl. 8.	3die Latinklasse.	}	Latinsk Stil.		2den —		1ste —		1ste Realklasse.		2den Fællesklasse.	}	Regning.		2den Fællesklasse.	Kl. 2.	3die Latinklasse.	}	Latinsk Oversættelse.		2den —	<p>Mandag den 3die Juli.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">Kl. 8.</td> <td style="width: 15%;">3die Latinklasse.</td> <td rowspan="4" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="4" style="vertical-align: middle;">Norsk Udarbeidelse.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den —</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1ste —</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1ste Realklasse.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den Fællesklasse.</td> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="2" style="vertical-align: middle;">Norsk Udarbeidelse.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2den Fællesklasse.</td> </tr> </table>	Kl. 8.	3die Latinklasse.	}	Norsk Udarbeidelse.		2den —		1ste —		1ste Realklasse.		2den Fællesklasse.	}	Norsk Udarbeidelse.		2den Fællesklasse.
Kl. 8.	3die Latinklasse.	}			Latinsk Stil.																																		
	2den —																																						
	1ste —																																						
	1ste Realklasse.																																						
	2den Fællesklasse.	}	Regning.																																				
	2den Fællesklasse.																																						
Kl. 2.	3die Latinklasse.	}	Latinsk Oversættelse.																																				
	2den —																																						
Kl. 8.	3die Latinklasse.	}	Norsk Udarbeidelse.																																				
	2den —																																						
	1ste —																																						
	1ste Realklasse.																																						
	2den Fællesklasse.	}	Norsk Udarbeidelse.																																				
	2den Fællesklasse.																																						

Mundtlig Examen.

Dage.	Formiddag.	Eftermiddag.
Tirsdag den 4de Juli.	3die Latinklasse Arithmetik. 2den — a og b Græsk. 1ste — } 1ste Realklasse } Historie. 2den Fællesklasse Religion.	
Onsdag den 5te Juli.	3die Latinklasse Geometri. 2den — Franck. 2ste — Latin. 1ste Realklasse Engesk.	2den Fællesklasse Norsk. 1ste — Religion.
Torsdag den 6te Juli.	3die Latinklasse Græsk. 2den — Geografi. 1ste Fællesklasse Regning.	2den Latinklasse Norsk. 1ste — } Religion 1ste — } 2den Fællesklasse Naturhistorie.
Fredag den 7de Juli.	3die Latinklasse Latin. 1ste — } Arithmetik. 1ste — } 2den Fællesklasse Regning.	2den Latinklasse Religion. 1ste Fællesklasse Norsk.
Løverdag den 8de Juli.	3die Latinklasse Franck. 2den — Tydsk. 1ste — } Geometri. 1ste Realklasse } Historie. 2den Fællesklasse	
Mandag den 10de Juli.	3die Latinklasse Historie. 2den — Arithmetik. 2den Fællesklasse Franck. 1ste — Historie.	2den Latinklasse Geometri. 1ste — } Franck. 1ste Realklasse }
Tirsdag den 11te Juli.	3die Latinklasse Geografi. 2den — Latin. 1ste — } Tydsk. 1ste Realklasse }	3die Latinklasse Tydsk. 1ste Realklasse Naturhistorie. 2den Fællesklasse Geografi.
Onsdag den 12te Juli.	1ste Latinklasse } Geografi. 1ste Realklasse } 2den Fællesklasse Tydsk. 1ste — Geografi.	3die Latinklasse Religion. 2den — Historie. 1ste — } Norsk. 1ste Realklasse }

Med den mundtlige Examen begynder Examinationen Kl. 9 Formiddag og Kl. 3 Eftermiddag.
Løverdag den 15de Juli Kl. 10 Formiddag slutes Examen med Dplæsning af Karaktererne.